

باسمه تعالی

دستورالعمل اجرایی طرح توانمندسازی

زنان روستایی و عشایری براساس

زنجیره ارزش گیاهان دارویی

گروه سازماندهی مشاغل خرد

بهار ۱۳۹۹

مقدمه:

سرعت رشد استفاده از ترکیبات گیاهان دارویی در صنایع مختلف به خصوص در صنایع غذایی به شکل غذا داروها، مکملهای غذایی و دمنوشها از سرعت بسیار بالایی برخوردار است. با توجه به سرعت رشد بسیار بالای این محصولات، نیاز به مواد خام استاندارد این محصولات در حال افزایش است. با وجود رشد کشت این محصولات هنوز هم ۹۰ درصد مواد خام از طبیعت تامین می شود که علاوه بر تخریب منابع طبیعی نیازهای کیفی و کمی کارخانهای تولیدکننده را جوابگو نیست. لذا کشت و فرآوری گیاهان دارویی تنها راه تامین پایدار این نیاز خواهد بود. از این رو دفتر توسعه فعالیتهای کشاورزی زنان روستایی و عشایری با انعقاد تفاهم نامه ای با معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری با همکاری مجری طرح گیاهان دارویی وزارتخانه اقدام به اجرای طرح توانمندسازی زنان روستایی و عشایری براساس زنجیره ارزش گیاهان دارویی نموده است. این پروژه با توجه به نقش موثر سازنده زنان روستایی و عشایری و استفاده از سرمایه انسانی آنها در فرآیند توسعه پایدار در کل کشور در سال ۹۹ اجرا می شود.

کارگروهها و مجریان طرح

کارگروه برنامه ریزی ملی :

اعضای کارگروه:

۱. دفتر توسعه فعالیتهای زنان روستایی و عشایری
۲. دفتر گیاهان دارویی معاونت باغبانی وزارت جهاد کشاورزی
۳. معاونت علمی و فن آوری موسسه آموزش و ترویج کشاورزی
۴. مشاور ملی طرح

وظایف کارگروه برنامه ریزی ملی:

- برنامه ریزی ، نظارت و انجام هماهنگی لازم برای سهولت اجرای پروژه در استانها
- تدوین دستورالعمل اجرایی به استانها
- ارسال دستورالعمل اجرایی به استانها
- ارسال و پیگیری پرداخت اعتبارت به استانها
- بررسی روند اجرای پروژه و رفع موانع و مشکلات احتمالی
- ایجاد بسترهای مناسب برای بازاریابی و فروش محصولات تولیدی

کارگروه فنی طرح در سطح استان :

اعضای کارگروه:

- ۱- مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان
- ۲- کارشناس مسوول امور زنان استان
- ۳- پژوهشگر مروج ارشد گیاهان دارویی از مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی (بعنوان مشاور اصلی)
- ۴- نماینده منابع طبیعی استان
- ۵- نماینده امور عشایر استان
- ۶- نماینده معاونت باغبانی استان

وظایف کارگروه استانی :

- ۱- تعیین نوع محصول با توجه به اقلیم منطقه و همچنین اولویت کمیته استانی
- ۲- تعیین شهرستان و پهنه تولیدی
- ۳- ارائه مشاوره های فنی به بهره بردار اصلی

۴-ارائه دستورالعمل ها ی فنی محصول انتخابی و تعیین برنامه زمانی کارگاههای آموزشی تخصصی

۵- نظارت بر روند اجرای طرح

۶. ارسال مدارک و مستندات در طول فصل زراعی به دفتر توسعه فعالیتهای کشاورزی زنان روستایی و عشایری

کار گروه فنی در سطح شهرستان :

اعضای کارگروه:

- ۱- کارشناس امور زنان شهرستان
- ۲- کارشناس مسئول پهنه تولیدی
- ۳- کارشناس موضوعی باغبانی
- ۴- کارشناس موضوعی زراعت
- ۵- کارشناس موضوعی حفظ نباتات
- ۶- کارشناس امور عشایر

وظایف کار گروه فنی شهرستان :

۱-انتخاب جامعه هدف ۳۰ نفر از زنان روستایی مستقر در یک پهنه تولیدی (بهره بردار اصلی حتما از زنان روستایی ترجیحا از تسهیلمان یا اعضای صندوق های اعتبارات خرد ، زنان کارآفرین باشند)

۲- ارائه مشاوره های لازم برای بهره بردار حتی الامکان از طریق مجازی صورت گیرد

۳- برگزاری کارگاههای آموزشی (باتوجه به شرایط استان لازم به ذکر است تا جایی که امکان دارد از شبکه های مجازی برای آموزشها استفاده گردد)

۴- تهیه و توزیع نهاده های بیولوژیک طرح متناسب با نوع محصول

۵- تهیه گزارشات مصور و ارسال به کار گروه استانی

۶- بازدید میدانی از مزارع هدف و ارائه توصیه های فنی لازم

۷- تهیه تابلو جامعه هدف (نمونه تابلو مورد نظر متعاقبا به استان ارسال می گردد).

جدول زمانبندی اجرای طرح :

ردیف	عنوان اقدام	زمان اجرا در سال ۱۳۹۸		زمان اجرا در سال ۱۳۹۹								
		۱۱	۱۲	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷		
۱	تشکیل کمیته فنی استان و شهرستان و انتخاب جامعه هدف	*	*									
۲	تحلیل وضعیت موجود	*	*									
۳	تهیه و ابلاغ دستورالعمل به مراکز منتخب	*										
۴	برگزاری کارگاههای آموزشی-توجیهی در استان	*	*									
۵	بازدید اعضای ستاد			*	*							
۶	توزیع نهاده بیولوژیک گیاهان دارویی			در طول پروژه								
۷	توزیع نهاده بیولوژیک جهت مبارزه با آفات و بیماریها			در طول پروژه								
۸	نمونه گیری برگ جهت آزمایش			در صورت نیاز								
۹	اجرای بازدیدهای ترویجی			بر اساس شرایط رشد محصول								
۱۰	نمونه گیری برای آزمایش محصول نهایی			بر اساس شرایط رشد محصول								
۱۱	نظارت فرایندی و جمع آوری اسناد مربوطه			*	*							
۱۲	ارایه گزارش عملکرد پایانی گزارش هزینه کرد به معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری			نزدیک به برداشت. اوایل برداشت. اواخر برداشت								

نتایج حاصل از اجرای طرح :

- تولید کشت گیاهان دارویی در آمد زا مطابق با اقلیم منطقه و افزایش سطح آگاهی زنان روستایی
- افزایش اشتغالزایی پایدار در مناطق محروم
- افزایش درآمدزایی و سطح معیشتی زنان روستایی و عشایری
- کاهش تخریب منابع طبیعی و گونه های در حال انقراض

- افزایش تولید محصولات گواهی شده و سالم
- تهیه مواد خام اولیه برای کارخانه های و صنایع فرآوری موجود
- توسعه و گسترش بازار گیاهان دارویی

یادآوری:

- لازم به ذکر است اعتبار مربوطه مرحله ای با توجه به پیشرفت کار به استان واریز خواهد شد
- توضیح آن که توسعه کشت گیاهان دارویی در عرصه های زراعی با مشارکت زنان روستایی و در عرصه های منابع طبیعی با مشارکت زنان عشایر انجام می شود.
- در هر استان یک عرصه منابع طبیعی انتخاب می شود که با مشارکت زنان عشایری احیا و توسعه می یابد.
- سطح زیرکشت درهرسایت برای یک مرکز کمتر از نیم هکتار نباشد
- لازم به توضیح است سطح زیرکشت می تواند برای یک یا چندین بهره بردار تا سطح ۵۰۰۰ متر باشد)

تهیه و تنظیم: فریبا تقی پور